

تبیین پیشران‌های توسعه ورزش قهرمانی در ایران

چکیده

هدف از پژوهش حاضر تبیین پیشران‌های توسعه ورزش قهرمانی در ایران بود. پژوهش حاضر از لحاظ هدف کاربردی و از نظر ماهیت بر اساس روش آینده پژوهی، تحلیلی و اکتشافی بود که به صورت کیفی انجام خواهد شد؛ همچنین شیوه گردآوری اطلاعات اسنادی و کتابخانه‌ای بود. عوامل مؤثر بر توسعه ورزش استان خراسان رضوی با استفاده از نظرات خبرگان استخراج شد که در ده محور (عوامل مربوط به مسابقه و رویداد، عوامل نیروی انسانی، عوامل بنیادی، عوامل فرهنگی-اجتماعی، عوامل تسهیلات و زیرساخت، عوامل مدیریتی و سازمانی، عوامل مربوط به رسانه‌ها، عوامل انگیزشی و مشوق‌ها، عوامل اقتصادی و مالی، عوامل آموزشی و علمی) دسته‌بندی شدند. این موارد در ماتریس 10×10 در نرم‌افزار میک مک مورد تحلیل و بررسی قرار گرفت و عوامل بر اساس تأثیرگذاری اولویت‌بندی شدند. در نهایت با استفاده از نرم‌افزار سناریو ویزارد؛ سناریوهای ممکن و مطلوب برای ورزش قهرمانی استان خراسان رضوی در افق ۱۴۱۰ در سه سناریو شناسایی شدند.

کلیدواژه‌ها: ورزش قهرمانی، توسعه ورزش، سناریو ویزارد، آینده‌پژوهی و خراسان رضوی.

۲

سال دوم

بهار و تابستان ۱۴۰۵

مقاله پژوهشی

تاریخ دریافت:

۱۴۰۳/۱۱/۱۰

تاریخ پذیرش:

۱۴۰۴/۰۲/۰۵

صص: ۳۵-۲۲

مقدمه و بیان مسئله

سازمان‌هایی که برای موفقیت در تلاش هستند، باید اهداف معینی را تدوین کنند و همچنین زمان و شیوه دستیابی به آن را نیز مشخص کنند و با توجه به آن اهداف بتوانند مسیر خود را با نظارت طی کنند تا مشکلات احتمالی در مسیر خود را تا حد امکان پیش بینی کرده و مانع ایجاد آن شوند (اسچانگ و آبلسون^۱، ۲۰۱۳: ۲۴۸). اگر برای سازمانی اهداف تعیین نگردد آن سازمان دچار گمراهی در مسیر خود می‌شود. اگر هدف تعیین گردد، ولی برنامه ریزی نشود، آن سازمان در شیوه دستیابی به هدف خود دچار تردید و مشکل می‌شود (جوهانسون^۲، ۲۰۲۰: ۱۹۵). سازمان‌ها می‌بایست با شناخت مفاهیم، بسترها، استراتژی‌ها و چگونگی فرآیند برنامه ریزی استراتژیک، برنامه کلان خود را تعیین کنند؛ تا توانایی سازگاری با شرایط را داشته باشند؛ و به اجرای امور خود و حفظ سازمان ادامه دهند. آن‌ها ناچارند تمام امور و مسابقات را نظارت کنند تا در صورت شرایط خاص تغییرات را لحاظ کنند شرایط موجود در دنیای حال حاضر که تغییرات به سرعت در حال به وجود آمدن هستن نیاز به توجه بیشتری دارد (سهرابی، ۱۳۹۴: ۷). لازم به ذکر است برنامه‌ریزی بلندمدت در نظام‌هایی که رفتار پیچیده‌تری دارند، نامربوط جلوه می‌کند؛ از طرفی سیاستمداران نمی‌توانند مانع از وقوع عدم قطعیت‌ها شوند و مدیران باید همگام با تغییرات، به شناسایی محیط آینده و ترسیم آینده‌های محتمل بپردازند.

این بررسی باعث می‌شود آن‌ها نسبت به آینده آگاهی بیشتری به دست بیاورند و دست به سیاست‌گذاری بزنند. درواقع سیاست‌گذاران با استفاده از شناسایی محیطی، اقدامات سیاسی را تحت تأثیر قرار می‌دهند و باعث می‌شوند آینده، در دستان آن‌ها قرار گیرد؛ نه اینکه آن‌ها مغموم آینده شوند (آزرم و همکاران^{۱۴۰۰}: ۱۴۲). سازمان‌های ورزشی هم از این امر مستثنا نیستند؛ با توجه به اینکه ورزش در نگاه اول بیشتر به‌عنوان ابزاری برای ترویج صلح و توسعه در راستای اهداف سازمان ملل متحد با مضمون "ورزش برای شما خوب است" موردتوجه قرار گرفته؛ اما مدت طولانی است که مفهوم ترویج گفتمان "توسعه" و "ورزش برای توسعه" به‌عنوان سیاست‌های

۱. Schank & Abelson

۲. Johnson

عمومی و ورزشی در صنعت کشورهای توسعه‌یافته و برخی کشورهای در حال توسعه ورود یافته است (حسینی، ۱۴۰۰: ۴۲). ورزش از این دیدگاه، ابزاری برای تحقق اهداف سیاسی کشورها و ابزاری برای ایجاد مشارکت اجتماعی محسوب می‌شود؛ نمونه این امر کشور برزیل است که اصطلاح "توسعه از طریق ورزش" را در صدر سیاست‌های عمومی و دولتی خود قرار داده و از آن به عنوان ابزاری برای تغییر استفاده می‌کند؛ در این راستا نیز به خوبی توانسته حق میزبانی دو رویداد بزرگ ورزشی جام جهانی در سال ۲۰۱۴ و المپیک ۲۰۱۶ را به دست بیاورد و از این طریق بتواند از مزایای حاصل از برگزاری این مسابقات در خانه خود استفاده کند (هولت و همکاران^۱، ۲۰۲۰: ۴۳۵). از زمانی که فرد با استعداد شناسایی می‌شود تا رسیدن به کسب مدال طلا، فرآیند سیستماتیک در کشور وجود ندارد (ملایی سفیددشتی، ۱۳۹۹: ۸۷). تحقیقات نشان می‌دهند که با توجه به تدوین آمایش ورزش قهرمانی استان‌ها در سراسر کشور توسط وزارت ورزش و برنامه‌ریزی که با رویکرد علمی به ورزش قهرمانی در استان تکیه دارد و با برنامه‌ریزی مناسب و شناخت و مطالعه بیشتر منابع که اولویت‌بندی مناسبی بر روی آن در کشور صورت پذیرفته و با ارائه راهکارهای مناسب و با استفاده از نظر متخصصین، چشم اندازهای ورزش قهرمانی تعیین می‌گردد (کیانی و بهرامی، ۱۳۹۹: ۱۶۹). لورمور^۲ (۲۰۰۲) ورزش را موتور جدید توسعه می‌نامد و معتقد است که استفاده از ورزش قهرمانی برای اهداف توسعه باید به صورت دقیق‌تری ارزیابی شود و به نحوی دنبال شود که همه اقشار جامعه را در برگیرد (لونیاکوف^۳، ۲۰۲۱: ۱۵۱).

لازم به ذکر است از آنجا که قدمت مطالعه در حوزه آینده‌پژوهی در ایران به برنامه‌های پنج ساله کشور باز می‌گردد؛ سند چشم انداز توسعه کشور در افق ۱۴۰۴ را شامل می‌گردد و اولین سند تفکر راهبردی و آینده-پژوهی است که طبق آن توسعه کشور در بخش‌های مختلف تدوین گردیده است و هر کدام از آن بخش‌ها با توجه بر توانایی خود مسئولیت‌های ویژه‌ای را عهده دار شده‌اند. برنامه‌ریزی راهبردی در سازمان‌های ورزشی کشور طی دهه اخیر از عوامل تحول و پیشرفت شناخته‌شده و مورد توجه قرار گرفته است.

۱. Holt et al

۲. Levermore

۳. Lunyakov

بهکارگیری برنامه راهبردی با رویکردی آینده پژوهانه، از طرف مدیران ورزشی می‌تواند به صورت بلند مدت تأثیرات مثبت خود را نمایان کند. به نظر می‌رسد، یکی از مشکلات اساسی که در برنامه‌های راهبردی کشورمان به آن توجه نمی‌شود رویکرد آینده پژوهی می‌باشد. البته باید خاطر نشان کرد که ده مرکز آینده پژوهی در صنایع و بخش‌های مختلف در سراسر جهان، در حال فعالیت می‌باشند؛ البته مرکز آینده پژوهی که به صورت تخصصی در ایران به حوزه ورزش پردازد، تاسیس نشده است و این رویکرد جایگاه خود را در ایران به دست نیاورده است. آینده پژوهی در ورزش قهرمانی موجب می‌گردد که به آینده به صورت بلند مدت توجه گردد و باعث تمرکز در تصمیم‌گیری‌ها و سیاست‌گذاری‌های بلندمدت و ایجاد اجماع و هم‌رایی در میان مسئولین اصلی ورزش قهرمانی در خصوص اولویت‌ها می‌گردد؛ و همچنین از طریق برخورداری از ادراک هماهنگ و افزایش تعهد در مقابل برنامه‌ها باعث تقویت هماهنگی در تصمیمات و اقدامات مسئولین امر می‌شود.

باوجود امکانات مناسب و امتیازات موجود در برخی از شهرستان‌های استان خراسان رضوی و وجود مکان‌های ورزشی مختلف زیر نظر اداره کل تربیت‌بدنی استان، آستان قدس رضوی، دانشگاه فردوسی مشهد و سایر ترجمان‌های دولتی و خصوصی تعداد ملی پوشان و دعوت‌شدگان به تیم ملی این استان بین سال‌های ۱۳۹۵، ۱۳۹۶ و ۱۳۹۷ به ترتیب ۶۹۵، ۷۲۸ و ۷۹۳ مورد بوده است. بعلاوه تنها حضور ۶ ورزشکار در مسابقات المپیک و پارالمپیک ۲۰۲۰ مسجل شده بود؛ درحالی‌که تعداد ورزشکاران سازمانی یافته این استان در بخش آقایان و خانم‌ها به ترتیب ۱۰۶۰۱۴ و ۶۳۹۲۱ نفر بوده و درمجموع این استان تقریباً ۱۶۹۹۳۵ نفر ورزشکار سازمان‌یافته دارد و این تعداد ملی‌پوش و دعوت‌شده به تیم ملی بسیار آمار کمی است. با توجه به زیرساخت‌های، منابع مالی هنوز آن‌طور باید و شاید از این امکانات و علوم تخصصی در حوزه ورزش استفاده نشده است. شاید دلیل آن‌ها را می‌توان عدم حمایت مسئولین، عدم استفاده از علوم تخصصی ورزش، حمایت نکردن مسئولین امر، عدم کارایی هیئت‌های ورزشی، باندبازی، مدیریت ضعیف باشگاه‌داری و هزاران دلیل دیگر نام برد. که اگر ما این مورد را در نظر بگیریم درآیند دچار مشکلات اساسی خواهیم شد در نتیجه نیاز به ترسیم آینده ورزشی قهرمانی برای این استان دوچندان می‌شود.

از این رو این پژوهش به دنبال پاسخ به این سوال است که پیشران‌های توسعه ورزش قهرمانی استان خراسان رضوی به چه نحو است و آینده ورزش قهرمانی استان به چه سویی می‌رود؟

روش‌شناسی پژوهش

پژوهش حاضر از لحاظ هدف کاربردی و از نظر ماهیت بر اساس روش آینده‌پژوهی، تحلیلی و اکتشافی است که به صورت کیفی انجام گردید؛ همچنین شیوه گردآوری اطلاعات اسنادی و کتابخانه‌ای است. جامعه آماری شامل تمامی روسای هیئت‌های استانی و شهرستانی، کارشناسان ورزش اداره ورزش و جوانان استان، پیشکسوتان ورزش قهرمانی استان، مربیان، داوران و ورزشکارانی که در ۵ سال گذشته در سطح ملی و بین‌المللی از این استان مطرح شده‌اند، بودند، که با استفاده از روش گلوله برفی انتخاب شدند و تا زمانی که به اجماع نظر برسیم مصاحبه‌ها ادامه پیدا کرد و در نهایت با ۷۳ نفر از آن‌ها مصاحبه‌های عمیق صورت گرفت (تعدادی از مصاحبه‌ها به علت وجود محدودیت‌هایی در استان خراسان رضوی به صورت مجازی انجام شد). پس از بررسی مصاحبه‌های عمیق، عوامل مؤثر در توسعه ورزش قهرمانی استخراج و به تائید خود فرد مصاحبه‌شونده رسید، بر مبنای این متغیرها پرسشنامه دلفی طراحی شده و در اختیار خبرگان ورزشی که با خبرگان مرحله قبل متفاوت بودند، جهت تائید گویه‌های نهایی، قرار گرفت.

پس از سه مرحله رد و یا تأیید گویه‌ها توسط خبرگان به روش دلفی، اجماع نظر نسبی نسبت به متغیرهای نهایی پژوهش حاصل گشت که حاصل این اجماع نظر، متغیرهای اصلی هستند که شناسایی شده و در نهایت داده‌های کمی مورد استفاده در این پژوهش به صورت عددی و از طریق وزن دهی پرسشنامه‌های دلفی تهیه شدند. پس از گردآوری شاخص‌ها و متغیرها، ماتریس تأثیر متقابل در دو مرحله تشکیل شده، به طوری که شاخص‌ها در سطرها و ستون‌های آن مشخص شدند. پرسشنامه نهایی دوباره در اختیار خبرگان ورزشی قرار گرفت که پرسشنامه‌ها را (به روش دلفی) تکمیل کنند. در نهایت برای تحلیل شاخص‌ها و متغیرهای موجود در پرسشنامه نهایی به روش سناریو پردازی ابتدا از نرم‌افزار میک مک استفاده شد و مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. بعد از استخراج عوامل کلیدی برای رسیدن به سناریوهای آینده ورزش قهرمانی استان، وضعیت‌های

احتمالی مختلفی برای هر کدام از عوامل کلیدی در نظر گرفته شد و در قالب پرسشنامه، اثرات متقابل طراحی شدند.

بعد از تأیید روایی این پرسشنامه توسط مصاحبه به وسیله جامعه آماری تکمیل شد و از طریق قابلیت انسیل در نرم افزار سناریو ویزارد، پرسشنامه ها در نرم افزار وارد شده و تجزیه و تحلیل بر روی آنها انجام شد.

یافته های پژوهش

جدول ۱- آمار کمی پراکندگی ویژگی های نمونه تحت بررسی

ردیف	ویژگی های نمونه	فراوانی	درصد
۱	روسای هیئت های استانی و شهرستانی	۳۲	۴۴
۲	کارشناسان ورزش اداره ورزش و جوانان استان	۶	۸
۳	پیشکسوتان ورزش قهرمانی	۱۱	۱۵
۴	مربیان	۹	۱۲
۵	داوران	۷	۱۰
۶	ورزشکاران	۸	۱۱
	جمع	۷۳	۱۰۰

کدگذاری محوری

جدول ۲- کدگذاری محوری (شناسایی عوامل مؤثر بر توسعه ورزش استان)

محور	کد
عوامل مربوط به مسابقه و رویداد	۱. افزایش اعتبارات لازم برای اعزام گروه‌های ورزشی به خارج استان
	۲. برپایی اردوهای مؤثر برای گروه‌های ورزشی استان
	۳. افزایش میزبانی مسابقات ورزشی کشوری در رده‌های سنی متفاوت در استان
	۴. درخواست میزبانی مسابقات ورزشی بین‌المللی با کشورهای همسایه استان
	۵. توانایی میزبانی مسابقات و همایش‌های مختلف ورزشی در سرتاسر استان
	۶. حضور مربیان خارج از استان در گروه‌های ورزشی
	۷. افزایش داوران ممتاز حاضر در مسابقات ورزشی استان
	۸. حضور مدیران دلسوز بومی و متخصص در سطوح بالای ورزش استان
	۹. افزایش و گسترش ورزشکاران سازمان‌یافته در سرتاسر استان
	۱۰. جذب ورزشکاران ملی‌پوش به لیگ‌های استانی رشته‌های مدال‌آور
عوامل نیروی انسانی	۱۱. ایجاد بانک اطلاعاتی و آمایش دقیق ورزش (ورزشکاران، مربیان، اماکن و.....) استان.
	۱۲. داشتن لیگ قوی و مناسب در سطح استان.
	۱۳. داشتن گروه‌های ورزشی در لیگ‌های ورزشی کشوری و خارج از استان
	۱۴. ارزشیابی منظم و متمرکز باشگاه‌های ورزشی استان
عوامل بنیادی	

۱۵. توزیع عادلانه امکانات ورزشی در سرتاسر استان
۱۶. حضور فعال‌تر بانوان استان به‌عنوان نائب رئیس هیئت‌های ورزشی استان
۱۷. افزایش توجه به اشتغال ورزشکاران و مدال‌آوران ورزش استان
۱۸. افزایش تولیدات محصولات ورزشی باکیفیت در استان
۱۹. نگاه ویژه به توسعه ورزش بانوان در استان
۲۰. سرمایه‌گذاری ویژه در رشته‌های ورزشی مستعد استان
۲۱. ترویج شیوه زندگی سالم و تغیر سبک زندگی ماشینی مردم استان
۲۲. آموزش و توجه بخشی خانواده‌ها به اهمیت ورزش قهرمانی
۲۳. افزایش فضاهای ورزشی استاندارد نسبت به رشد جمعیت استان
۲۴. افزایش امکانات و تجهیزات ورزشی استان
۲۵. افزایش اماکن ورزشی مختص بانوان ورزشکار
۲۶. تجهیز و کامل کردن هر چه سریع‌تر دهکده المپیک استان
۲۷. تجهیز و بهسازی مجدد اماکن ورزشی قدیمی استان
۲۸. افزایش رسیدگی به تجهیزات ورزشی محیط‌های عمومی شهر/روستا استان
۲۹. وجود برنامه استراتژیک بلندمدت توسعه ورزش قهرمانی استان
۳۰. برگزاری جلسات منظم و مؤثر مسئولین استان با فعالان ورزش استان
۳۱. ایجاد تفاهم‌نامه‌های ورزشی با کشورهای همسایه استان
۳۲. افزایش همکاری سایر دستگاه‌های اجرایی با هیئت‌های ورزشی استان
۳۳. افزایش همکاری سازمان‌های استان برای در اختیار قرار دادن اماکن ورزشی خود به ورزش قهرمانی

عوامل فرهنگی - اجتماعی

عوامل تسهیلات و
زیرساخت

عوامل مدیریتی و سازمانی

۳۴. استفاده از ظرفیت‌های شبکه‌های اجتماعی جهت آموزش و

استعدادیابی در ورزش استان

۳۵. افزایش تولید محتوای ورزشی توسط رسانه‌های استان

۳۶. حضور ورزشکاران استان در تبلیغات رسانه‌های ملی و استانی

عوامل مربوط به رسانه‌ها

۳۷. افزایش کمپین‌ها و چالش‌های ورزشی مختص ورزش استان

۳۸. افزایش تبلیغات خیابانی برای توصیه‌های ورزشی به مردم استان

۳۹. تمرکز زدایی آموزش‌های ورزشی از مرکز استان به شهرستان‌ها و

روستاها.

۴۰. حمایت و تشویق مدال‌آوران ورزش استان

۴۱. حمایت ویژه از ورزشکاران دعوت‌شده به اردوهای گروه ملی

۴۲. افزایش پایگاه‌های ورزش قهرمانی در سرتاسر استان

عوامل انگیزشی و مشوق‌ها

۴۳. برگزاری اردوهای گروه‌های ملی در استان

۴۴. حمایت ویژه مسئولین کشوری از ورزش قهرمانی استان

۴۵. برنامه‌ریزی در جذب حامیان مالی بومی و بین‌المللی از کشورهای

همسایه استان

۴۶. سرمایه‌گذاری و حمایت از گروه‌های ورزشی بخش خصوصی

استان

عوامل اقتصادی و مالی

۴۷. تزریق بودجه کافی به هیئت‌های ورزشی شهرستان‌ها

۴۸. ایجاد طرح‌های درآمدزایی برای هیئت‌های ورزشی استان

۴۹. افزایش دانش و تجربه مربیان گروه‌های ورزشی استان

۵۰. استفاده از ظرفیت متخصصین آگاه علوم ورزشی دانشگاه‌های

استان

عوامل آموزشی و علمی

۵۱. اجرای طرح استعدادیابی ورزش در سرتاسر استان

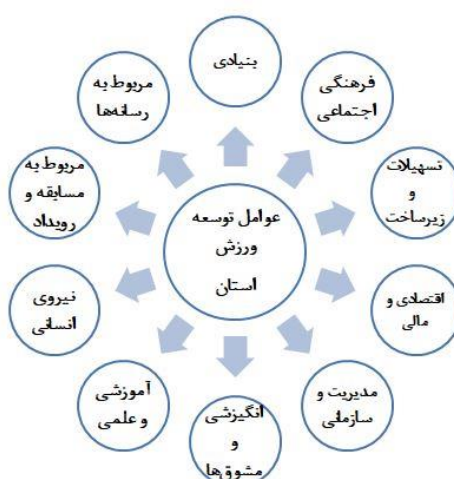
۵۲. افزایش دوره‌های مربیگری ویژه بانوان استان

۵۳. وجود مربیان، داوران و ورزشکاران آموزش‌دیده و باتجربه در

استان

کدگذاری انتخابی

از این رو در این پژوهش با تلفیق مقولات به‌دست‌آمده، مدل تحقیق به‌صورت شکل ۱ ترسیم شد.

شکل ۱- مدل نظری عوامل مؤثر بر توسعه ورزش قهرمانی استان خراسان رضوی

برای شناسایی مهم‌ترین شاخص‌های مؤثر بر توسعه ورزش قهرمانی استان خراسان رضوی ۵۳ شاخص در ۱۰ عامل اصلی، از طریق تفحص در پژوهش‌های انجام‌شده و مصاحبه‌های عمیق از مدیران علمی (دانشگاهی) و عملی (مدیران سازمانی) ورزشی، رؤسای هیئت‌های ورزشی استان با شهرستان‌های تابعه، پیشکسوتان و ورزشکاران نخبه استانی که به تیم‌های ملی راه پیدا کرده‌اند و در اختیار خبرگان قرار گرفت. نهایت عوامل کلیدی در ۱۰ بخش و ۵۳ شاخص کلیدی با پهنای ماتریس 10×10 (چون شاخص‌ها قابل دسته‌بندی شدند بود و به‌عنوان یک عامل می‌شد آن‌ها را بیان کرد؛ دسته اصلی عامل‌ها در نظر گرفته شد) مبتنی بر اثرات متقاطع تنظیم شد.

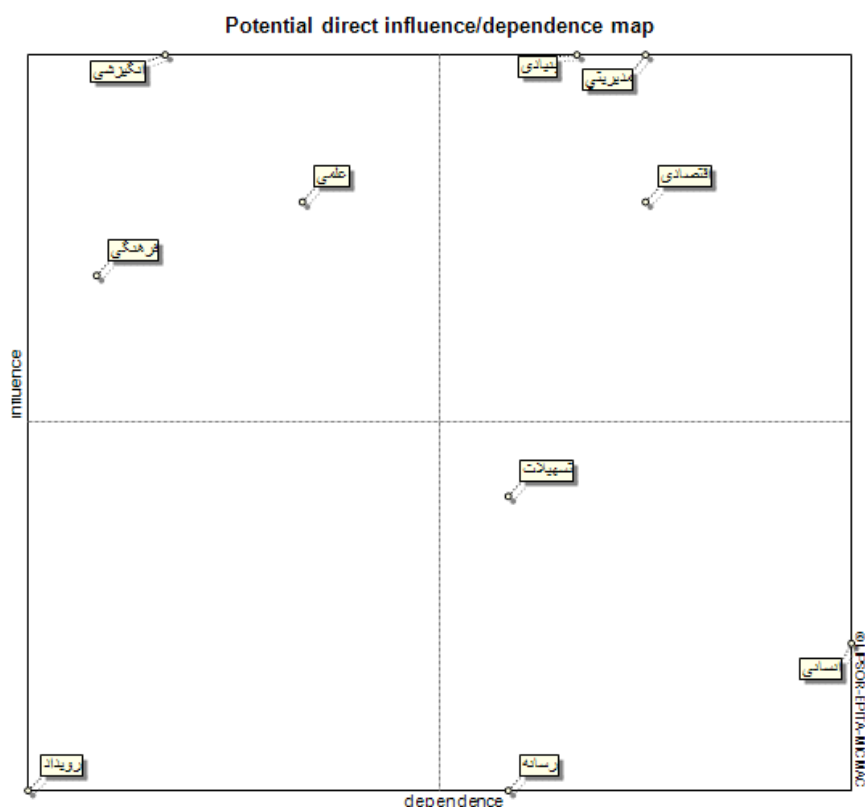
با تجزیه و تحلیل شاخص‌های کلیدی و داده‌های موردنیاز، ابعاد ماتریس 10×10 با نرم‌افزار MIC MAC و روش تحلیل اثرات متقاطع، درجه پرشدگی ماتریس ۷۹ درصد بود. از مجموع ۷۹ رابطه ماتریسی قابل ارزیابی، ۲۳ رابطه دارای اثرات متقاطع ۳ بوده، یعنی هر شاخصی نسبت به شاخص دیگر، هم تأثیرگذار و هم تأثیرپذیر است. ۳۷ رابطه دارای اثرات متقاطع ۲ بوده، یعنی نقش تقویت‌کننده داشته‌اند. ۱۹ رابطه دارای اثرات متقاطع ۱ بوده، یعنی بر روی دیگر شاخص‌ها تأثیر بیش‌تری گذاشته‌اند. ۲۱ رابطه از اثرات متقاطع نیز نه بر روی هم تأثیر گذاشته و نه از هم تأثیر پذیرفته‌اند (جدول ۳).

جدول ۳- ماتریس MDI (عوامل مؤثر)

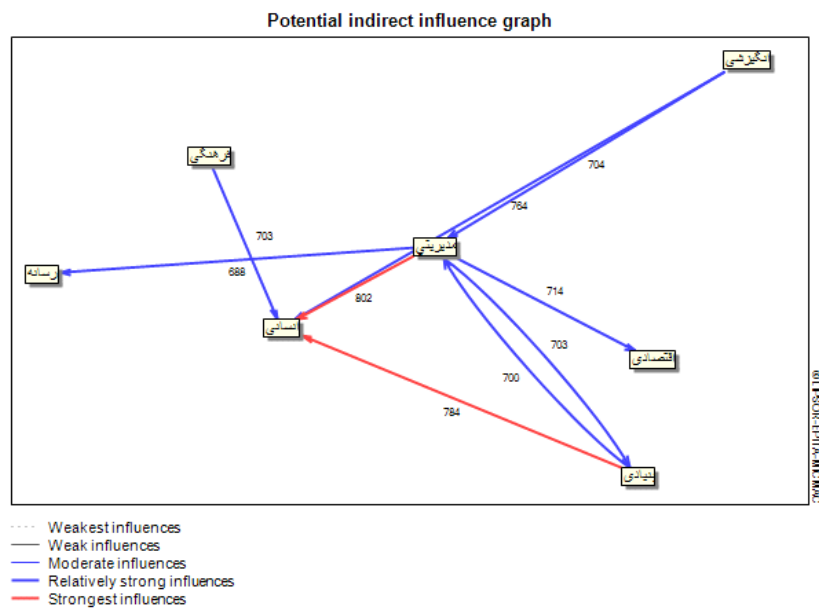
ابعاد ماتریس	تکرار	بدون تأثیر	تأثیر گذار	تقویت کننده	توانمند ساز	درجه پرشدگی	جمع
10×10	۲	۲۱	۱۹	۳۷	۲۳	۷۹٪	۷۹

نتایج برخاسته از تحلیل اثرات متقاطع مبتنی بر ماتریس MDI و MII، نشان می‌دهد که عواملی همچون؛ عوامل اقتصادی و مالی، عوامل مدیریتی و سازمانی و عوامل بنیادی؛ نقش مهمی در بهبود روابط سیستم دارند. این عوامل مهم‌ترین و تأثیرگذارترین شاخص‌های مؤثر بر توسعه ورزش قهرمانی استان خراسان رضوی هستند و آینده ورزش قهرمانی استان به توسعه این پیشران‌ها

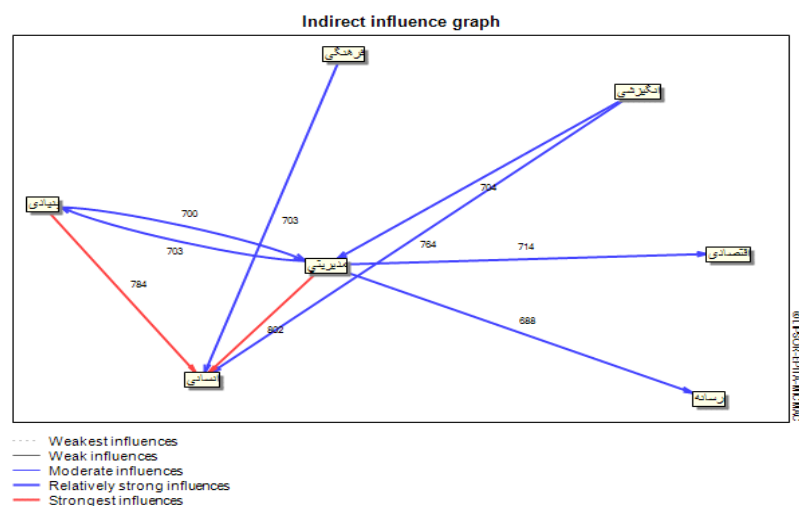
(شمال شرقی شکل ۲) وابسته است. این عوامل به عنوان پیشران‌های مؤثر در توسعه ورزش قهرمانی استان خراسان رضوی مطرح شدند. از سوی دیگر همانطور که از شکل پراکندگی متغیرها مشخص است، عوامل در ناحیه دوم (شمال غربی شکل ۲) قرار گرفته‌اند که میزان تأثیرگذاری بالا و از کمترین تأثیرپذیری برخوردارند. این عوامل شامل؛ عوامل آموزشی و علمی، عوامل انگیزشی و مشوق‌ها و عوامل فرهنگی و اجتماعی؛ می‌باشند. باتوجه به شرایط توجه به این عوامل نیز ضروری است چراکه این عوامل به عنوان عوامل اثرگذار در توسعه ورزش قهرمانی استان خراسان رضوی مطرح هستند. همچنین عوامل نیروی انسانی، عوامل تسهیلات و زیرساخت و عوامل مربوط به رسانه‌ها (جنوب شرقی شکل ۲) بیشتر تأثیرپذیر و کمتر تأثیرگذار هستند و به نوعی از روابط بین دیگر پیشران‌های کلیدی و شاخص‌ها تأثیر می‌پذیرند؛ و به عنوان عوامل تأثیرپذیر در توسعه ورزش قهرمانی استان خراسان رضوی مطرح شدند. در نهایت عوامل مربوط به مسابقه و رویداد هستند که فاقد نقش کلیدی و مهم در توسعه ورزش قهرمانی استان خراسان رضوی هستند ولی نباید کاملاً آن‌ها را فراموش کرد (جنوب غربی شکل ۲).

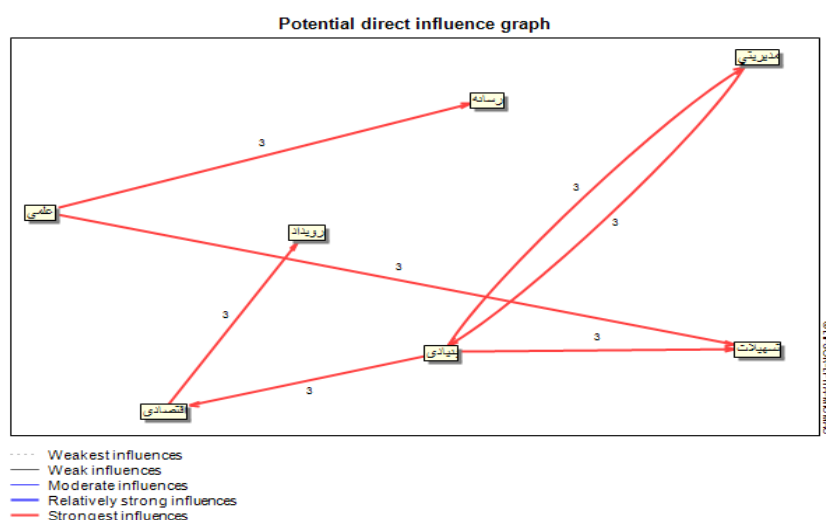
نتایج نشان داد که باتوجه به شکل ۲، عوامل مدیریتی، اقتصادی و بنیادی از مهم‌ترین عوامل در توسعه شاخص‌های مؤثر برابر توسعه ورزش قهرمانی استان خراسان رضوی بودند، همچنین عوامل آموزشی و علمی، انگیزشی و مشوق‌ها و فرهنگی-اجتماعی در اولویت دوم و به‌عنوان عوامل تأثیرگذار مطرح شدند؛ عوامل مربوط به رسانه‌ها، نیروی انسانی و تسهیلات و زیرساخت در اولویت سوم و جزئی از عوامل تأثیرپذیر بودند و در نهایت عوامل مربوط به مسابقه و رویداد در اولویت آخر اهمیت بودند. در ادامه نمودار تأثیر مستقیم بالقوه، تأثیر غیرمستقیم و تأثیر غیرمستقیم بالقوه به ترتیب در نمودارهای شماره ۱ الی ۳ قابل مشاهده هستند.

نمودار ۱. تأثیر غیرمستقیم بالقوه (عوامل مؤثر)

نمودار ۲. تأثیر غیرمستقیم (عوامل مؤثر)

نمودار ۳- تأثیر مستقیم بالقوه (عوامل مؤثر)

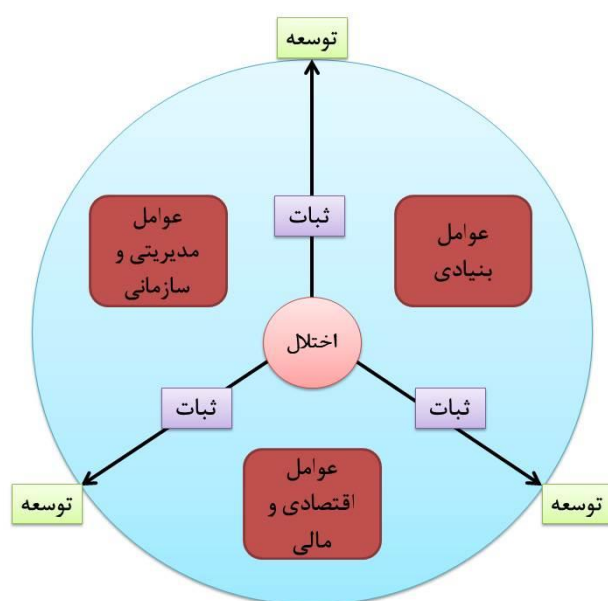
خروجی نرم افزار میک مک، ۳ عامل از بین عوامل ۱۰ گانه شناسایی شده را در نقش عوامل راهبردی شناسایی کرد. این عوامل به عنوان عوامل پایه اصلی در سناریونویسی در ادامه مورد استفاده قرار گرفت. به منظور سناریونویسی در این مرحله از کارشناسان متخصص نظرخواهی شد و در نهایت با جمع بندی آن ها ۲۷ وضعیت محتمل برای ۳ عامل تعریف شد. وضعیت محتمل برای هر عامل شبیه سایر عوامل بود و طیفی از وضعیت های نامطلوب تا مطلوب را پوشش می دهد. عوامل کلیدی و وضعیت احتمالی آن ها در آینده توسعه ورزش قهرمانی استان خراسان رضوی در جدول ۴ نمایش داده شده است. با توجه به اینکه هدف، شناسایی مهم ترین عوامل تعیین کننده و تأثیر گذار در توسعه ورزش قهرمانی استان خراسان رضوی است از متغیرهای تأثیر گذار (به جهت اینکه تأثیر گذارترین شاخص ها هستند) و متغیرهای ریسک (به دلیل اینکه ظرفیت بسیار زیادی برای تبدیل شدن به عوامل کلیدی سیستم دارد) به عنوان مهم ترین عوامل تعیین کننده استفاده شد

بعد از مشخص شدن وضعیت‌های احتمالی، پرسشنامه‌ای به صورت ماتریس اثرات متقابل طراحی و در اختیار کارشناسان قرار گرفت.

در این پرسشنامه، وضعیت‌ها می‌توانند تأثیرگذاری، رواج دهنده‌گی یا تأثیرگذاری محدودکننده را نیز نشان دهند و اعداد پرسشنامه از ۳+ تا ۳- متغیر است. سؤال محوری این پرسشنامه این است که اگر وضعیت A_۱ از عامل کلیدی A در آینده ورزش قهرمانی استان خراسان رضوی اتفاق بیفتد، چه تأثیری بر وقوع یا عدم وقوع وضعیت B_۲ از عامل کلیدی B خواهد داشت و به همین ترتیب تا آخرین وضعیت احتمالی در آخرین عامل کلیدی ادامه یافت.

جدول ۴- مجموعه وضعیت‌های محتمل هریک از عوامل راهبردی جهت سناریونویسی در ورزش قهرمانی

عامل راهبردی	نام عامل راهبردی	وضعیت	نام وضعیت
A	عوامل بنیادی	A1	توسعه عوامل
		A2	ثبات عوامل
		A3	اختلال در عوامل
B	عوامل مدیریتی و سازمانی	B1	توسعه عوامل
		B2	ثبات عوامل
		B3	اختلال در عوامل
C	عوامل اقتصادی و مالی	C1	توسعه عوامل
		C2	ثبات عوامل
		C3	اختلال در عوامل

شکل ۳- ماتریس عوامل تأثیرگذار در توسعه ورزش قهرمانی استان خراسان رضوی

بر اساس نتایج حاصل از شکل ۳ و سه دسته پیشران کلیدی که بیشترین امتیاز اثرگذاری و اثرپذیری را به صورت مستقیم به دست آورده‌اند در جدول ۵ بیان شده‌اند.

جدول ۵- پیشران‌های کلیدی استخراج شده

ردیف	پیشران کلیدی	زیر بخش‌ها	مجموع امتیازات	مجموع امتیازات ستون
		داشتن لیگ قوی و مناسب در سطح استان داشتن گروه‌های ورزشی در لیگ‌های ورزشی کشوری و خارج از استان		
۱	عوامل بنیادی	ارزشیابی منظم و متمرکز باشگاه‌های ورزشی استان توزیع عادلانه امکانات ورزشی در سرتاسر استان حضور فعال‌تر بانوان استان به‌عنوان نایب رئیس هیئت‌های ورزشی استان	۱۹	۱۸
۲	عوامل اقتصادی و مالی	افزایش توجه به اشتغال ورزشکاران و مدال‌آوران ورزش استان افزایش تولیدات محصولات ورزشی باکیفیت در استان برنامه‌ریزی در جذب حامیان مالی بومی و بین‌المللی از کشورهای همسایه استان سرمایه‌گذاری و حمایت از گروه‌های ورزشی بخش خصوصی استان	۱۷	۲۰
۳	عوامل مدیریتی و سازمانی	تزریق بودجه کافی به هیئت‌های ورزشی شهرستان‌ها ایجاد طرح‌های درآمدزایی برای هیئت‌های ورزشی استان وجود برنامه استراتژیک بلندمدت توسعه ورزش قهرمانی استان برگزاری جلسات منظم و مؤثر مسئولین استان با فعالان ورزش استان ایجاد تفاهم‌نامه‌های ورزشی با کشورهای همسایه استان افزایش همکاری سایر دستگاه‌های اجرایی با هیئت‌های ورزشی استان افزایش همکاری سازمان‌های استان برای در اختیار قرار دادن	۱۶	۱۹

باتوجه به نتایج شکل ۳ از بین پیشران‌های موجود در جدول ۵ که بیشترین اثرگذاری و اثرپذیری را بر آینده ورزش قهرمانی استان دارند، عوامل بنیادی، عوامل اقتصادی و مالی و عوامل مدیریتی و سازمانی به عنوان پیشران‌های نهایی انتخاب شدند. با در نظر گرفتن پیشران‌های کلیدی و با استفاده از سناریوهای ارائه شده توسط سناریو ویزارد، ۷ سناریو برای ورزش قهرمانی استان خراسان رضوی به صورت قابل قبول و با احتمال فراوان به دست آمد (جدول ۶).

جدول ۶- بررسی هم‌جواری پیشران‌های شناسایی شده

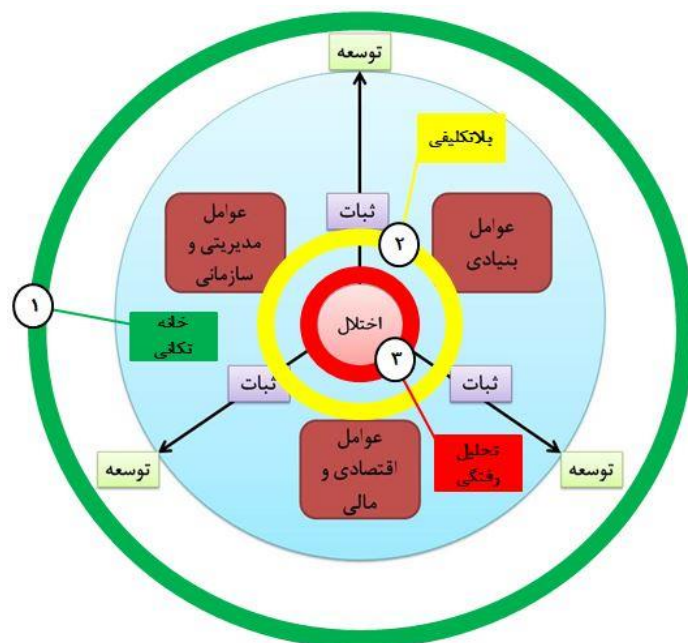
ردیف	عوامل بنیادی	عوامل اقتصادی و مالی	عوامل مدیریتی و سازمانی	سازگاری
۱	ثبات عوامل بنیادی	ثبات عوامل اقتصادی و مالی	ثبات عوامل مدیریتی و سازمانی	قابل قبول
۲	توسعه عوامل بنیادی	توسعه عوامل اقتصادی و مالی	توسعه عوامل مدیریتی و سازمانی	قابل قبول
۳	اختلال در عوامل بنیادی	اختلال عوامل اقتصادی و مالی	اختلال عوامل مدیریتی و سازمانی	قابل قبول
۴	توسعه عوامل بنیادی	ثبات عوامل اقتصادی و مالی	ثبات عوامل مدیریتی و سازمانی	ضعیف
۵	ثبات عوامل بنیادی	اختلال عوامل اقتصادی و مالی	ثبات عوامل مدیریتی و سازمانی	ضعیف
۶	اختلال در عوامل بنیادی	توسعه عوامل اقتصادی و مالی	ثبات عوامل مدیریتی و سازمانی	ضعیف

۷	توسعه عوامل بنیادی	ثبات عوامل اقتصادی و مالی	توسعه عوامل مدیریتی و سازمانی	ضعیف
---	--------------------	---------------------------	-------------------------------	------

پس از مشخص شدن هم‌جواری مقبول و سازگاری موردنظر بین پیشران‌ها و عدم قطعیت‌های نهایی، سه سناریو با پیشنهادی مشخص شدند (جدول ۷).

جدول ۷- سناریوهای پیش رو در آینده ورزش قهرمانی استان خراسان رضوی

ردیف	سناریو	پیشران
۱	خانه‌تکانی	توسعه عوامل بنیادی، توسعه عوامل اقتصادی و مالی، توسعه عوامل مدیریتی و سازمانی
۲	بلا‌تکلیفی	ثبات عوامل بنیادی، ثبات عوامل اقتصادی و مالی، ثبات عوامل مدیریتی و سازمانی
۳	تحلیل رفتگی	اختلال در عوامل بنیادی، اختلال عوامل اقتصادی و مالی، اختلال عوامل مدیریتی و سازمانی

شکل ۴- سناریوهای پیش رو در آینده ورزش قهرمانی استان خراسان رضوی

باتوجه به جدول ۷ و شکل ۴ سناریو خانه تکانی زمانی به وجود می آید که هر سه دسته عوامل بنیادی، اقتصادی و مالی و مدیریتی و سازمانی در ورزش قهرمانی استان دچار تحول شده و توسعه پیدا کنند. از سوی دیگر سناریو خانه بلاتکلیفی زمانی به وجود می آید که هر سه دسته عوامل بنیادی، اقتصادی و مالی و مدیریتی و سازمانی در ورزش قهرمانی استان به همین شکل ثابت بوده و تغییری در آن‌ها رخ ندهد. همچنین سناریو تحلیل رفتگی زمانی به وجود خواهد آمد که هر سه دسته عوامل بنیادی، اقتصادی و مالی و مدیریتی و سازمانی در ورزش قهرمانی استان دچار اختلال شده و ورزش قهرمانی از وضعیت موجود نیز شرایط بدتری را تجربه کند.

بحث و نتیجه گیری

باتوجه به یافته‌های پژوهش عوامل اقتصادی و مالی، عوامل مدیریتی و سازمانی و عوامل بنیادی؛ نقش مهمی در بهبود روابط سیستم دارند. عوامل اقتصادی شامل: برنامه‌ریزی در جذب حامیان مالی بومی و بین‌المللی از کشورهای همسایه استان، سرمایه‌گذاری و حمایت از گروه‌های ورزشی بخش خصوصی استان، تزریق بودجه کافی به هیئت‌های ورزشی شهرستان‌ها، ایجاد طرح‌های درآمدزایی برای هیئت‌های ورزشی استان بودند، عوامل مدیریتی و سازمانی شامل؛ وجود برنامه استراتژیک بلندمدت توسعه ورزش قهرمانی استان، برگزاری جلسات منظم و مؤثر مسئولین استان با فعالان ورزش استان، ایجاد تفاهم‌نامه‌های ورزشی با کشورهای همسایه استان، افزایش همکاری سایر دستگاه‌های اجرایی با هیئت‌های ورزشی استان و افزایش همکاری سازمان-

های استان برای در اختیار قرار دادن اماکن ورزشی خود به ورزش قهرمانی بودند. همچنین عوامل بنیادی شامل؛ داشتن لیگ قوی و مناسب در سطح استان، داشتن گروه‌های ورزشی در لیگ‌های ورزشی کشوری و خارج از استان، ارزشیابی منظم و متمرکز باشگاه‌های ورزشی استان، توزیع عادلانه امکانات ورزشی در سرتاسر استان، حضور فعال‌تر بانوان استان به‌عنوان نائب رئیس هیئت‌های ورزشی استان، افزایش توجه به اشتغال ورزشکاران و مدال‌آوران ورزش استان و افزایش تولیدات محصولات ورزشی باکیفیت در استان بودند.

این قسمت از پژوهش با پژوهش‌های؛ شعبانی و همکاران (۱۳۹۰)، رهبری و همکاران (۱۳۹۹) و کاظمینی و همکاران (۱۳۹۹) همسو بود. این عوامل مهم‌ترین و تأثیرگذارترین شاخص‌های مؤثر بر توسعه ورزش قهرمانی استان خراسان رضوی هستند و آینده ورزش قهرمانی استان به توسعه این پیشران‌ها وابسته است. این عوامل به‌عنوان پیشران‌های مؤثر در توسعه ورزش قهرمانی استان خراسان رضوی مطرح شدند. از سوی دیگر عوامل ناحیه دوم که میزان تأثیرگذاری بالا و از کمترین تأثیرپذیری برخوردارند شامل؛ عوامل آموزشی و علمی، عوامل انگیزشی و مشوق‌ها و عوامل فرهنگی و اجتماعی؛ می‌باشند. عوامل آموزشی و علمی شامل؛ افزایش دانش و تجربه مربیان گروه‌های ورزشی استان، استفاده از ظرفیت متخصصین آگاه علوم ورزشی دانشگاه‌های استان، اجرای طرح استعدادیابی ورزش در سرتاسر استان، افزایش دوره‌های مربیگری ویژه بانوان استان و وجود مربیان، داوران و ورزشکاران آموزش‌دیده و باتجربه در استان بودند. عوامل انگیزشی و مشوق‌ها شامل؛ تمرکززدایی آموزش‌های ورزشی از مرکز استان به شهرستان‌ها و روستاها، حمایت و تشویق مدال‌آوران ورزش استان، حمایت ویژه از ورزشکاران دعوت‌شده به اردوهای گروه ملی، افزایش پایگاه‌های ورزش قهرمانی در سرتاسر استان، برگزاری اردوهای گروه‌های ملی در استان و حمایت ویژه مسئولین کشوری از ورزش قهرمانی استان بودند.

عوامل فرهنگی و اجتماعی نیز شامل؛ نگاه ویژه به توسعه ورزش بانوان در استان، سرمایه‌گذاری ویژه در رشته‌های ورزشی مستعد استان، ترویج شیوه زندگی سالم و تغییر سبک زندگی ماشینی مردم استان و آموزش و توجه بخشی خانواده‌ها به اهمیت ورزش قهرمانی بودند. این قسمت از پژوهش با پژوهش‌های اختیاری و همکاران (۱۳۹۷)، افروزه و همکاران (۱۳۹۰) همسو بود. با توجه به شرایط توجه به این عوامل نیز ضروری است چراکه این عوامل به‌عنوان عوامل

اثرگذار در توسعه ورزش قهرمانی استان خراسان رضوی مطرح هستند. همچنین عوامل نیروی انسانی، عوامل تسهیلات و زیرساخت و عوامل مربوط به رسانه‌ها در بخش سوم اولویت بودند. عوامل نیروی انسانی شامل؛ حضور مربیان خارج از استان در گروه‌های ورزشی، افزایش داوران ممتاز حاضر در مسابقات ورزشی استان، حضور مدیران دلسوز بومی و متخصص در سطوح بالای ورزش استان، افزایش و گسترش ورزشکاران سازمان‌یافته در سرتاسر استان، جذب ورزشکاران ملی‌پوش به لیگ‌های استانی رشته‌های مدال‌آور و ایجاد بانک اطلاعاتی و آمایش دقیق ورزش (ورزشکاران، مربیان، اماکن و غیره) استان بودند. عوامل تسهیلات و زیرساخت؛ افزایش فضاهای ورزشی استاندارد نسبت به رشد جمعیت استان، افزایش امکانات و تجهیزات ورزشی استان، افزایش اماکن ورزشی مختص بانوان ورزشکار، تجهیز و کامل کردن هر چه سریع‌تر دهکده المپیک استان، تجهیز و بهسازی مجدد اماکن ورزشی قدیمی استان و افزایش رسیدگی به تجهیزات ورزشی محیط‌های عمومی شهر/ روستا استان بودند. عوامل مربوط به رسانه‌ها؛ استفاده از ظرفیت‌های شبکه‌های اجتماعی جهت آموزش و استعدادیابی در ورزش استان، افزایش تولید محتوای ورزشی توسط رسانه‌های استان، حضور ورزشکاران استان در تبلیغات رسانه‌های ملی و استانی، افزایش کمپین‌ها و چالش‌های ورزشی مختص ورزش استان و افزایش تبلیغات خیابانی برای توصیه‌های ورزشی به مردم استان بودند. این بخش از پژوهش با پژوهش‌های بدری آذرین و همکاران (۱۳۹۲)، آزر و همکاران (۱۴۰۰) و خانمرادی و همکاران (۱۴۰۰) همسو بود. این عوامل بیشتر تأثیرپذیر و کمتر تأثیرگذار هستند و به‌نوعی از روابط بین دیگر پیشران‌های کلیدی و شاخص‌ها تأثیر می‌پذیرند؛ و به‌عنوان عوامل تأثیرپذیر در توسعه ورزش قهرمانی استان خراسان رضوی مطرح شدند.

در نهایت عوامل مربوط به مسابقه و رویداد هستند که شامل؛ افزایش اعتبارات لازم برای اعزام گروه‌های ورزشی به خارج استان، برپایی اردوهای مؤثر برای گروه‌های ورزشی استان، افزایش میزبانی مسابقات ورزشی کشوری در رده‌های سنی متفاوت در استان، درخواست میزبانی مسابقات ورزشی بین‌المللی با کشورهای همسایه استان و توانایی میزبانی مسابقات و همایش‌های مختلف ورزشی در سرتاسر استان بودند. این عوامل که فاقد نقش کلیدی و مهم در توسعه ورزش قهرمانی استان خراسان رضوی هستند ولی نباید کاملاً آن‌ها را فراموش کرد.

باتوجه به نتایج سه سناریو ممکن و قابل قبول در آینده ورزش قهرمانی وجود دارند، سناریو اول سناریو خانه‌تکانی است؛ این سناریو بدین معنا است که ورزش قهرمانی استان خراسان رضوی در سه بعد عوامل بنیاد، عوامل مدیریتی و سازمانی و عوامل اقتصادی و مالی توسعه پیدا خواهد کرد. ازجمله راهکارها، عوامل توسعه‌ای و احتمالات این بخش می‌توان به؛ ایجاد لیگ قوی و مناسب برای گروه‌ها در سطح استان، داشتن گروه‌های ورزشی در لیگ‌های ورزشی کشوری و خارج از استان، ارزشیابی منظم و متمرکز باشگاه‌های ورزشی استان، توزیع عادلانه امکانات ورزشی در سرتاسر استان، حضور فعال‌تر بانوان استان به‌عنوان نائب رئیس هیئت‌های ورزشی استان، افزایش توجه به اشتغال ورزشکاران و مدال‌آوران ورزش استان و افزایش تولیدات محصولات ورزشی باکیفیت در استان در بخش عوامل بنیادی؛ برنامه‌ریزی در جذب حامیان مالی بومی و بین‌المللی از کشورهای همسایه استان، سرمایه‌گذاری و حمایت از گروه‌های ورزشی بخش خصوصی استان، تزریق بودجه کافی به هیئت‌های ورزشی شهرستان‌ها و ایجاد طرح‌های درآمدزایی برای هیئت‌های ورزشی استان در بخش عوامل اقتصادی و مالی و وجود برنامه استراتژیک بلندمدت توسعه ورزش قهرمانی استان، برگزاری جلسات منظم و مؤثر مسئولین استان با فعالان ورزش استان، ایجاد تفاهم‌نامه‌های ورزشی با کشورهای همسایه استان، افزایش همکاری سایر دستگاه‌های اجرایی با هیئت‌های ورزشی استان و افزایش همکاری سازمان‌های استان برای در اختیار قرار دادن اماکن ورزشی خود به ورزش قهرمانی در بخش عوامل مدیریتی و سازمانی اشاره نمود. این بخش از پژوهش با پژوهش ملایی سفیددشتی و همکاران (۱۳۹۹)، شهولی کوره شوری و همکاران (۱۳۹۹) همسو بود.

سناریو دوم سناریو بلا تکلیفی است؛ این سناریو بدین معنا است که ورزش قهرمانی استان خراسان رضوی در سه بعد عوامل بنیاد، عوامل مدیریتی و سازمانی و عوامل اقتصادی و مالی ثبات داشته و تغییری نخواهد کرد. یعنی وضعیت فعلی ورزش قهرمانی به همین صورت که وجود دارد ادامه خواهد یافت که باتوجه به پیشرفت و افزایش قدرت تیم‌های سایر استان‌ها به‌عنوان نقطه‌ضعفی برای ورزش قهرمانی استان خواهد بود و در آینده آن را با مشکل مواجه خواهد نمود. سناریو سوم سناریو تحلیل رفتگی است؛ این سناریو بدین معنا است که ورزش قهرمانی استان خراسان رضوی در سه بعد عوامل بنیاد، عوامل مدیریتی و سازمانی و عوامل اقتصادی و مالی دچار

افول شده و اختلال پیدا خواهد کرد. از جمله راهکارها، عوامل توسعه‌ای و احتمالات این بخش می‌توان به؛ نداشتن لیگ قوی و مناسب در سطح استان، نداشتن تیم‌های ورزشی در لیگ‌های ورزشی کشوری و خارج از استان، ارزشیابی نامنظم و متمرکز باشگاه‌های ورزشی استان، توزیع غیرعادلانه امکانات ورزشی در سرتاسر استان، حضور غیرفعال بانوان استان به‌عنوان نائب رئیس هیئت‌های ورزشی استان، کاهش توجه به اشتغال ورزشکاران و مدال‌آوران ورزش استان و کاهش تولیدات محصولات ورزشی باکیفیت در استان در بخش عوامل بنیادی؛ فقدان برنامه‌ریزی در جذب حامیان مالی بومی و بین‌المللی از کشورهای همسایه استان، فقدان سرمایه‌گذاری و حمایت از گروه‌های ورزشی بخش خصوصی استان، نبود بودجه کافی و ایجاد فقدان طرح‌های درآمدزایی برای هیئت‌های ورزشی استان در بخش عوامل اقتصادی و مالی و نبود برنامه استراتژیک بلندمدت توسعه ورزش قهرمانی استان، برگزاری جلسات نامنظم مسئولین استان با فعالان ورزش استان، نبود تفاهم‌نامه‌های ورزشی با کشورهای همسایه استان، کاهش همکاری سایر دستگاه‌های اجرایی با هیئت‌های ورزشی استان و کاهش همکاری سازمان‌های استان برای در اختیار قرار دادن اماکن ورزشی خود به ورزش قهرمانی در بخش عوامل مدیریتی و سازمانی اشاره نمود. این بخش از پژوهش با پژوهش ملایی سفیددشتی و همکاران (۱۳۹۹) و شهولی کوره شوری و همکاران (۱۳۹۹) همسو بود. پس از مدتی عدم توجه به نیازهای مالی هیات و نبود کمک‌های مالی از سوی اداره ورزش و جوانان باعث خواهد شد تا برنامه‌های ورزش قهرمانی با رکود مواجه شده به شرایطی برسد که واقعاً نگران‌کننده باشد.

برای توسعه ورزش قهرمانی استان خراسان رضوی پیشنهاد شد که راهکارها باتوجه به اولویت آن‌ها در دستور کار قرار گیرند. این راهکارهای به ترتیب شامل؛ جذب، آموزش و بهسازی نیروی انسانی متخصص در عرصه‌های مختلف ورزش قهرمانی استان، کسب کرسی‌های ملی و بین‌المللی ورزشکاران، مربیان، داوران استان، ایجاد نظام استعدادیابی مستمر برای کاهش سن ورود به ورزش قهرمانی در ورزشکاران مستعد استان، نهادهای شایسته‌سالاری و تخصص‌گرایی در هیئت‌های ورزشی و بدنه‌های عملیاتی ورزش قهرمانی استان، ترویج و گسترش رشته‌های ورزشی آینده دار استان جهت علاقه‌مندی افراد، توجه به سهم ورزش زنان و افزایش آن در منابع مختلف هیئت‌های ورزشی، ایجاد لیگ‌های رشته‌های مختلف در سطح استان، ایجاد برنامه‌های توان‌افزایی در مربیان

و داوران استان، استفاده از ظرفیت‌های علمی دانشگاه‌های استان برای توسعه ورزش قهرمانی، ایجاد پایگاه‌های آموزش رشته‌های ورزشی به صورت تخصصی در سرتاسر استان، ایجاد نظام استانداردسازی فضاها و اماکن ورزشی استان بر اساس استانداردهای بین‌المللی، ترویج و گسترش رسانه‌های ورزش‌های قهرمانی و توسعه روابط عمومی رشته‌ها، اجرای برنامه‌های توسعه ورزش سطوح پایه در هیئت‌های ورزشی استان، ایجاد نظام تقسیم منابع مالی، فیزیکی و انسانی به صورت عادلانه و بر اساس اهمیت رشته‌های ورزشی، ایجاد تعامل اثربخش و سازمان‌یافته بین نهادهای ورزش قهرمانی استان و شهرستان‌ها با دانشگاه‌ها و آموزش و پرورش، افزایش تحقیقات و پژوهش‌های علمی کاربردی در ورزش استان، ایجاد سامانه‌ای جهت جذب ورزشکاران حرفه‌ای در بدنه ورزش قهرمانی استان، استفاده از تجهیزات و امکانات تمرینی به روز و پیشرفته در اماکن ورزشی استان، کمک به تسریع تکمیل پروژه‌های ورزشی استان، ایجاد بستر مهم در آمدزایی ورزش قهرمانی استان، تدوین نظام پاداش به مربیان و ورزشکاران مدال‌آور جهت انگیزه بخشی جوانان مستعد، ارائه مدل مدیریت و برنامه‌ریزی مسابقات و رویدادهای ورزشی استان و ایجاد انگیزه برای حامیان مالی جهت حضور در گروه‌های ورزشی استان بودند. در راستای توسعه ورزش تحقیقات زیادی انجام شده است که در این بین می‌توان به تحقیقات مهدی زاده و اندام (۱۳۹۳)، جوادی پور و رهبری (۱۳۹۷) و وفایی مقدم و همکاران (۱۳۹۷)؛ در بخش ورزش همگانی، کشاورز و همکاران (۱۳۹۸)، سهولی کوه شوری و همکاران (۱۳۹۹)؛ در بخش ورزش تربیتی، فراهانی و همکاران (۱۳۹۵) و ملایی سفیددشتی و همکاران (۱۳۹۹)، در بخش ورزش قهرمانی و در نهایت پورکیانی و همکاران (۱۳۹۶)، زارعیان و همکاران (۱۳۹۷)، رغبتی و همکاران (۱۳۹۸) و مدادی نانسا و همکاران (۱۳۹۹) در بخش ورزش حرفه‌ای، اشاره نمود. توسعه ورزش قهرمانی مستلزم شناسایی استعدادهای موردنیاز به بیان دیگر شناسایی ورزشکاران مستعد، برای فعالیت در حوزه ورزش قهرمانی رشته‌های مختلف ورزشی است که یکی از راهبردهای تدوین شده مرتبط با این حوزه بود. به نظر می‌رسد که مسئولین اداره ورزش و جوانان با هدفمند کردن فعالیت مراکز استعدادیابی ازجمله تدوین راهبرد مناسب و تأمین منابع مادی، معنوی، فنی و نیروی انسانی می‌تواند بهره‌وری این مراکز را افزایش داده و مسیر شناسایی استعدادها را فراهم کند.

در این راستا توصیه می‌شود که به‌جای اینکه مسئولیت مراکز استعدادیابی در کشور به ادارات کل ورزش و جوانان استان‌ها سپرده شود، این وظیفه به هیئت‌های ورزشی شهرهای مختلف واگذار شود. چنین تصمیمی می‌تواند شناسایی استعدادهای ورزشی رشته‌های مختلف را تخصصی و هدفمند کند؛ چراکه شاخص‌ها و معیارهای استعدادیابی در رشته‌های مختلف ورزشی دارای تفاوت‌های زیادی است که مستلزم توجه تخصصی و فنی به هر رشته ورزشی است. ازاین‌رو، توسعه پایدار ورزش قهرمانی نیازمند شناسایی استعدادها می‌باشد؛ به‌طوری‌که توسعه ورزش در سطوح پایه و پرورشی در مدارس منجر به استعدادیابی می‌گردد و پشتیبانی مطمئن برای ورزش قهرمانی کشورها محسوب می‌شود.

علاوه براین، بدیهی است که عملکرد برتر بازیکنان در سطح حرفه‌ای تنها می‌تواند با کشف استعداد، رشد و توسعه توانایی‌های بالقوه بازیکنان در سنین پایه به تکامل برسد؛ بنابراین، زمانی یک جامعه در زمینه ورزش موفق بوده و کاربرد پیدا خواهد کرد که بتوان شاخص‌ها و عوامل مؤثر تعیین‌کننده و موردنیاز و نیز مشکلات و موانع موجود در امر توسعه را شناسایی کرد و با تدوین نظام استعدادیابی درراه قهرمانی گام برداشت.

فهرست منابع

- اختیاری، عیدی، شعبانی مقدم. (۱۳۹۷). تبیین مدل عوامل اثرگذار بر توسعه فرهنگ محیط‌زیست در ورزش. فصلنامه علمی- پژوهشی پژوهش‌های کاربردی در مدیریت ورزشی، ۷ (۲)، ۵۷-۶۷.
- آزرم، فاطمه. نوربخش، پریش، نوربخش، مهوش، سپاسی، حسین. (۱۴۰۰). طراحی الگوی توسعه سرمایه انسانی ورزش دانشگاهی کشور. پژوهش در ورزش تربیتی، ۹ (۲۴): ۱۶۰-۱۳۷.
- افروزه، محمدصادق، محرم زاده، مهرداد، کاشف، میر محمد، افروزه، محسن. (۱۳۹۰). شناسایی عوامل انگیزشی، ویژگی‌های شخصیتی و مؤلفه‌های اجتماعی نیروهای داوطلبی در ورزش. نشریه مدیریت ورزشی ۳ (۱۱). ۱۸۱-۱۶۵.
- بدری آذرین، یعقوب، طالبیان نیا، حسین، سلمان، علی. (۱۳۹۲). راهکارهای توسعه منابع انسانی ورزش ژیمناستیک. مطالعات مدیریت ورزشی، ۵ (۱۹)، ۸۱-۹۲.
- پورکیانی، محمد، حمیدی، مهرزاد، گودرزی، محمود، خیبری، محمد. (۱۳۹۶). تحلیل اثرگذاری ورزش حرفه‌ای و قهرمانی بر توسعه ورزش. مطالعات مدیریت ورزشی، ۹ (۴۲)، ۵۵-۷۲.
- جوادی پور، محمد. (۱۳۹۰). برنامه راهبردی فدراسیون ورزش‌های همگانی. طرح پژوهشی وزارت ورزش و جوانان فدراسیون ورزش‌های همگانی.
- خانمرادی، سعید، زردشتیان، فتاحی، دیکسون، جف. (۱۴۰۰). رسانه و مشارکت ورزشی با تأکید بر عوامل اقتصادی-اجتماعی: یک مدل اقتصادسنجی با رویکرد معادلات هم‌زمان. مجله مطالعات مدیریت، ۱۴ (۳): ۵۶۵-۵۸۳.
- رغبتی، علی، هادوی، فریده، آقایی، نجف، الهی، علیرضا. (۱۳۹۸). راهبردها و پیامدهای توسعه ورزش حرفه‌ای ایران. مطالعات راهبردی ورزش و جوانان، ۱۸ (۴۴)، ۹-۲۶.

رهبری، خدایاری، عباس، هنری، حبیب، امیرتاش، علی محمد. (۱۳۹۹). بررسی عوامل مؤثر بر حمایت مالی از ورزش همگانی ایران: یک مطالعه کیفی. رویکردهایی نوین در مدیریت ورزشی، ۷ (۲۷)، ۸۱-۹۶.

زارعیان، حسین، افروزه، محمدصادق، افشاری، مصطفی. (۱۳۹۷). شناسایی مصادیق اقتصاد سایه‌ای مؤثر بر توسعه ورزش حرفه‌ای ایران. مدیریت و توسعه ورزش، ۷ (۴)، ۱۸۵-۲۰۶. شعبانی، عباس؛ غفوری، فرزاد؛ هنری، حبیب. (۱۳۹۰). بررسی چالش‌های ورزش‌های همگانی. پژوهش در علوم ورزشی. ۱۰: ۱۳-۲۶.

شهوولی کوه شوری، جواد، عسکری، احمدرضا، نظری، رسول، نقش، امیررضا. (۱۳۹۹). تدوین استراتژی‌های ورزش تربیتی ایران مبتنی بر سناریو. پژوهش در ورزش تربیتی، ۸ (۲۱)، ۲۵۰-۲۲۳.

فراهانی، ابوالفضل، کشاورز، لقمان، مروی اصفهانی، ناهید، رضایی صوفی، مرتضی. (۱۳۹۹). تحلیل عوامل مؤثر بر رفتار مدیران ورزش برای رویارویی و مدیریت بحران‌های ورزش قهرمانی ایران. فصلنامه علمی - پژوهشی مطالعات مدیریت رفتار سازمانی در ورزش، ۷ (۲)، ۱۱-۲۰.

کاظمینی، حجت، نیک آئین، زینت، زارعی، علی. (۱۳۹۹). طراحی نظام باشگاه‌داری حرفه‌ای ورزش‌های گروهی کشور. فصلنامه علوم ورزش، ۱۲ (۴۰): ۱۹۴-۲۱۳.

کشاورز لقمان، فراهانی ابوالفضل، رضایی صوفی مرتضی، حسامی لقمان. (۱۳۹۸). تحلیل تعامل راهبردهای توسعه ورزش تربیتی: مطالعه موردی استان کردستان. رویکردهای نوین در مدیریت ورزشی. ۷ (۲۷): ۶۷-۷۹.

مدادی نانس، الهه، غفوری، فرزاد، شهلایی، جواد، کشکر، سارا. (۱۳۹۹). نقش توسعه ورزش حرفه‌ای بر شاخص‌های توسعه اجتماعی ایران. مطالعات مدیریت ورزشی،

10.22089/SMRJ.2020.8365.2866

ملایی سفیددشتی، افشین، حمیدی، مهرزاد، رجبی، حسین، ذوالفقارزاده، محمد مهدی. (۱۳۹۹). آینده‌نگاری توسعه ورزش قهرمانی ایران در افق ۱۴۱۶. مدیریت و توسعه ورزش، ۹(۲)، ۸۴-۹۹.

مهدی زاده، رحیمه، اندام، رضا. (۱۳۹۳). راهکارهای توسعه ورزش همگانی در دانشگاه‌های ایران. مطالعات مدیریت ورزشی، ۶(۲۲)، ۱۵-۳۸.

وفایی مقدم، علی، فرزانه، فرزانه، رضوی، سید محمدحسین، افشاری، مصطفی. (۱۳۹۷). تحلیل عوامل توسعه ورزش همگانی بر اساس نظریه داده بنیاد. مطالعات مدیریت ورزشی، ۱۰(۵۲)، ۴۳-۷۲.

Schank, R. C., & Abelson, R. P. (2013). *Scripts, plans, goals, and understanding: An inquiry into human knowledge structures*. Psychology Press.

Johnson, J. (2020). A Classical Delphi Study: Identifying the Essential Skills Educational Leadership Experts Perceive as Crucial for Novice Elementary School Principals to Support Students Towards the Every Student Succeeds Act (ESSA) Goals.

Holt, N. L., Deal, C. J., & Pankow, K. (2020). Positive youth development through sport. *Handbook of Sport Psychology*, 429-446.

Johnson, J. (2020). A Classical Delphi Study: Identifying the Essential Skills Educational Leadership Experts Perceive as Crucial for Novice Elementary School Principals to Support Students Towards the Every Student Succeeds Act (ESSA) Goals.

Kim, H. (2020). *Sustainability of the PyeongChang 2018 Winter Olympics* (Doctoral dissertation, Manchester Metropolitan University).

Lee, C. (2020). The value of investing in the Olympics. *Leicester Undergraduate Mathematical Journal*, 2.

Van der Laan, L. (2020). Back to futures: futures studies and its role in addressing the great civilisational challenges. *Human Futures*, (April 2020), 22-24.

Lunyakov, M. (2021). Influence of Sports Constructions on the Urban Environment during Reconstruction and Updating of the Developed City Building. *International Journal of Applied Exercise Physiology*, 10(1), 148-155.

Rowe, K., Shilbury, D., Ferkins, L., & Hinckson, E. (2013). Challenges for sport development: Women's entry level cycling participation. *Sport Management Review*.